

TACK, Pieter Lodewijk, leraar in de Nederlandse taalkunde en publicist (Humbeek 18 november 1870 - Nijmegen 15 maart 1943).

Van Antwerpse afkomst, studeerde hij aan het atheneum te Antwerpen en de universiteit te Gent, waar hij tot doctor in de Germaanse filologie promoveerde. Daarna werd hij leraar, achtereenvolgens aan de atheneum te Hoei, Mechelen en Elsene. Te Gent trad hij op de voorgrond in de kring van de vrijzinnige studenten door zijn actie voor de verspreiding van wetenschap onder het volk;

samen met L. de Raet publiceerde hij in Nederlandsch Museum een studie over de hogeschooluitbreiding in Engeland. Zo werd Tack de ziel van de Vlaamse leergangen, die van november 1892 af te Gent en later ook in andere steden werden georganiseerd. Te Mechelen en daarna te Brussel bleef hij actief in het Willemsfonds en het Algemeen Nederlands Verbond. Hij maakte zich ook verdienstelijk als schrijver van schoolboeken en novellen.

In de Eerste Wereldoorlog werd Tack een van de hoofdfiguren van het activisme door zijn grote inspanning voor de vernederlandsing van het onderwijs. Met J. de Decker en de Duitser prof. von Dyck vormde hij de kleine commissie die de heropening van de Gentse hogeschool in 1916 heeft voorbereid; hij werd er benoemd tot hoogleraar in de Nederlandse taalkunde. In hetzelfde jaar werd hij algemeen bestuurder van de afdeling hoger onderwijs van het Vlaams ministerie van Wetenschappen en Kunsten. Bij de stichting van de Raad van Vlaanderen op 4 februari 1917 werd hij voorzitter; hij maakte deel uit van de afvaardiging die op 3 maart te Berlijn door de rijkskanselier werd ontvangen. In 1918 werd hij voorzitter van de Commissie van Gevolmachtigden. Als politiek leider slaagde hij er echter niet in de gespannen verhoudingen te beheersen, zodat hij veel kritiek te verduren kreeg. Men dient hem echter te zien als een harde werker, die zich eerlijk heeft ingespannen om de doeleinden van het activisme te verwezenlijken, maar in de Raad van Vlaanderen stond tegenover een taak die ook ieder ander activist te zwaar zou geweest zijn. In november 1918 week hij uit naar Duitsland, doch daarna vestigde hij zich in Nederland. In 1922 werd zijn sollicitatie als leraar bij het rijksonderwijs afgewezen, blijkbaar na tussenkomst van de Belgische regering, doch kort daarna werd hij benoemd tot leraar Nederlands aan de gemeentelijke h.b.s. te Middelburg.

HENDRIK D. MOMMAERTS